

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 18C/350/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315207800
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2016:8315207800.2

Rozhodnutie

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Andrejom Lukáčom v právnej veci navrhovateľa PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Pribinova 25, P.O.BOX 41, 810 11 Bratislava, proti odporcovi Y. W., nar. XX.XX.XXXX, W. H. O. XX, v konaní o zaplatenie 783,90 eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d n u t i e :

Súd návrh zamieťa.

Súd náhradu trov konania odporcovi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom podaným na súde dňa XX.XX.XXXX voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 783,90 eur spolu úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z dlžnej sumy od 25.05.2015 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že dňa 24.08.2009 uzavrel navrhovateľ ako veriteľ s odporcom ako dlžníkom zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej poskytol odporcovi úver vo výške 1427,34 eur. Poskytnutý úver spolu s dohodnutým úrokom sa odporca zaviazal splatiť v 36-mesačných splátkach vo výške 80,36 eur v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Na základe žiadosti odporcu si s ním navrhovateľ dohodol odklad splátok č. 19,20,21 a tieto sa zaviazal odporca zaplatiť ako splátky č. 37,38,39. Odporca sa dostal do omeškania so splatením splátok už pri splátke č. 8 a do uplatnenia práva navrhovateľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka zaplatil sumu 2109,06 eur. Odporca bol v omeškaní s úhradou splátky č. 25 o viac ako tri mesiace, preto navrhovateľ uplatnil právo na zosplatnenie úveru, a odporca mal uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške 783,9 eur dňa 24.05.2015, avšak túto neuhradil ani čiastočne. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca doložil súdu oznámenie o zosplatnení úveru z 03.05.2015, žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru, zmluvu o revolvingovom úvere z 24.08.2009, Zmluvné dojednania k zmluve o revolvingovom úvere, oznámenie veriteľa o schválení úveru, doručenky, výpis z karty klienta a výpis z obchodného registra navrhovateľa.

Predmetom tohto konania je tak zaplatenie sumy 783,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z dlžnej sumy od 25.05.2015 do zaplatenia súm titulom nesplnenia povinností odporcom zo zmluvy o revolvingovom úvere.

Na pojednávanie nariadené na deň 03.05.2016 sa účastníci ani právny zástupca navrhovateľa, pričom predvolanie na pojednávanie im bolo riadne a včas doručené. Právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil svoju neúčast' podaním zo dňa 29.03.2016. Preto v zmysle ustanovenia § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec bola prejednaná bez prítomnosti účastníkov konania a právneho zástupcu navrhovateľa s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dokazovanie.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom na začatie konania, oznámením o zosplatnení, žiadosťou o poskytnutie revolvingovom úvere, zmluvnými dojednaniami o revolvingovom úvere, oznámením veriteľa o schválení úveru, výpisom z karty dlžníka, výpisom z obchodného registra navrhovateľa, a zistil tento skutkový stav.

Zo žiadosti o poskytnutie revolvingovom úveru/zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.08.2009, z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 24.08.2009 a z výpisu karty odporcu vyplýva, že navrhovateľ ako veriteľ poskytol odporcovi úver vo výške 1427,34 eur. Uvedený úver sa odporca zaviazal zaplatiť navrhovateľovi v 36-mesačných splátkach vo výške 80,36 eur. Celkovo mal odporca zaplatiť navrhovateľovi sumu 2892,96 eur (36 splátok x 80,36 eur). Odporca doteraz reálne vrátil navrhovateľovi sumu 2109,06 eur podľa tvrdení navrhovateľa v návrhu.

Z oznámenia o zosplatnení tohto úveru zo dňa 03.05.2015 vyplýva, že odporca sa dostal do omeškania s úhradou splátok 30-39, a následne z tohto dôvodu navrhovateľ v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásil okamžitú splatnosť úveru.

Súčasťou zmluvy sú aj zmluvné dojednania, ktoré sú napísané malým drobným písmom na formulárovom tlačive, nie sú podpísané oboma účastníkmi a odkazuje na nich zmluva v bode 13. Samotná zmluva je podpísaná odporcom.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v tomto prípade poskytol navrhovateľ ako veriteľ odporcovi úver vo výške 1427,34 eur so splatnosťou formou 36-ich mesačných splátok a celková zmluvná odplata, ktorú sa odporca zaviazal zaplatiť, t.j. úver + dohodnuté úroky ako odplata za úver je vo výške 1697,07 eur, pri predpokladanej RPMN za úver 54,95 % a ročnej úrokovej sadzbe 68,81%.

Podľa ustanovenia § 497 odsek 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ustanovenia § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa ustanovenia § 502 odsek 1 veta prvá Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Podľa ustanovenia § 4 odsek 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='71/1986%20Zb.'&ucin-k-dni='31.12.2007'> o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa ustanovenia § 4 odsek 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia § 3 odsek 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V tomto prípade je zrejmé, že predmetom konania je spotrebiteľský spor - poskytnutie peňažného úveru, kde súd z úradnej povinnosti musí použiť normy spotrebiteľského práva, ako aj ostatné právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a to bez ohľadu na to, či sa jedná napríklad o tzv. absolútny obchod a podobne. Normy spotrebiteľského práva sú špeciálnymi aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku a iným normám. Súd má ex offio podľa slovenského a európskeho práva o ochrane spotrebiteľa zabezpečiť jeho ochranu aj v rámci súdneho konania. Toto je aj v súlade s judikatúrou EÚ a aj súdov Slovenskej republiky (pozri napríklad uznesenie Ústavného súdu SR, sp.zn ÚS 402/2013-10 z 19.6.2013).

Súd žalobu zamietol, a to z dôvodu, že dohodu o reálnej odplate za poskytnutý úver v takejto výške ako je to uvedené v tomto prípade, kde zmluvná odmena za poskytnutie úveru predstavuje 1697,07 eur, RPMN za úver je 63,70 % je absolútne neplatnou dohodou, a to podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a v súlade s § 3 odsek 1 Občianskeho zákonníka sa takto absolútne neplatne dojednaným právam neposkytuje právna ochrana, pretože by to bolo v rozpore so zákonom.

Takáto výška reálnej odplaty vo výške 118 % z poskytnutého úveru pri jeho splatení v období 36 mesiacov, čo v prepočte na rok predstavuje 39,33 % viacnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za spotrebné úvery poskytnuté bankami v čase uzatvorenia zmluvy, a preto je neplatná aj podľa ustanovenia § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

Z tohto dôvodu je takáto dohoda o odplate za úver neplatná aj podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Vzhľadom na judikát Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/26/2011 ide o absolútnu neplatnosť dohody o úrokoch, tieto sú neplatné v celom rozsahu a nie je možné ich teda modifikovať.

Dobrymi mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi. Obdobne právne už súdy rozhodovali, a to napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C/126/2012 zo 7.5.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31.7.2009, rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/04 z 15.12.2004, rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 z 12.10.2011, 3Co/67/2012 z 24.10.2012.

Pri peňažných úveroch, resp. pôžičkách je samozrejmé, že sa poskytujú za odmenu, pričom touto odmenou je spravidla zmluvný, resp. dohodnutý úrok, ktorý vyjadruje odmenu za poskytnutý úver. V tomto prípade predstavuje táto dohodnutá zmluvná odmena neprimerane vysokú odmenu, a preto je takáto dohoda o tejto odmene absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Ustanovenie § 39 OZ je možné použiť v akomkoľvek právnom spore, ak sú na to splnené zákonom predpísané podmienky.

Z tohto dôvodu takéto dojednanie v zmluve o revolvingovom úvere a v zmluvných dojednaniach považuje súd pre rozpor s dobrými mravmi za neplatné, pretože odmena je zjavne vyššia ako bola priemerná úroková sadzba poskytovaná obchodnými bankami v uvedenom období za obdobný úver. V danom prípade sa nejedná o primeranú výšku odplaty (odmeny) za poskytnutie peňažnej istiny dlžníkovi a nejde o zhodnotenie, ktoré je obvyklé. Za neprimeranú, a preto odporujúcu dobrým mravom je taká výška odmeny, resp. úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania úveru, určenú najmä s prihliadnutím najvyšším úrokovým sadzbám, ktoré uplatňujú banky pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Uvedené právny názor je v zhode aj s právnym názorom už vyjadreným napr. v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011.

Zároveň je tu dôvod na zamietnutie návrhu i z ďalšieho samostatného dôvodu. Keďže predmetnú úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru je potrebné posúdiť i podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, súd skúmal, či uvedená zmluva má všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, pričom dospel k záveru, že úverová zmluva má v tomto smere nedostatky. V predmetnej zmluve je uvedená len poskytnutá čiastka vo výške 1427,34 eur splatnosť úveru, výška RPMN 63,70 % , ročná úroková sadzba úveru 68,80 %. V zmluve však nie je uvedená výška dojednanej zmluvnej odmeny 1697,07 eur, táto vyplýva len z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, čo súd považuje za nepostačujúce. V zmysle uvedeného tak v súlade s ustanovením § 4 odsek 5 zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno od spotrebiteľa považovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve.

Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodhodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako je majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody má navrhovateľ nárok len na zaplatenie poskytnutej sumy bez poplatkov, úrokov a sankcií, a to z titulu bezdôvodného obohatenia. V konaní bolo preukázané,

že odporca ku dňu podania návrhu vrátil navrhovateľovi sumu 2109,06 eur, čo vyplýva z tvrdenia navrhovateľa, pričom reálne navrhovateľ poskytol odporcovi sumu 1427,34 eur. Z toho je zrejmé, že odporca zaplatil navrhovateľovi viac ako mu tento reálne poskytol, a preto na strane odporcu nedošlo ani k vzniku bezdôvodného obohatenia. Z tohto dôvodu súd nemohol priznať žiadnu sumu navrhovateľovi ani z tohto titulu.

O trovách tohto konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 142 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odporca bol v tomto konaní úspešný v celom rozsahu, preto má právo na náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie svojho práva. Odporcovi preukázateľne trovy konania nevznikli, preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.